

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo
Kaimo reikalų komitetui

2026-06-08 Nr. 1.02-0238

DĖL MEDŽIOJAMŪJŲ IR NEMEDŽIOJAMŪJŲ GYVŪNŲ DAROMOS ŽALOS PASĖLIAMS APSKAIČIAVIMO IR KOMPENSAVIMO METODIKOS

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, atsižvelgdami į 2026 m. birželio 3 d. Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto posėdyje vykusias diskusijas dėl medžiojamųjų ir nemedžiojamųjų gyvūnų daromos žalos žemės ūkio pasėliams apskaičiavimo ir kompensavimo teisinio reguliavimo tobulinimo, taip pat prašymą pateikti raštu suinteresuotų organizacijų ir žemės ūkio subjektų pasiūlymus, teikia šias pastabas ir siūlymus.

Mūsų vertinimu, šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas ir jo taikymo praktika ne visais atvejais užtikrina objektyvų, proporcingą ir teisingą gyvūnų padarytos žalos įvertinimą bei kompensavimą. Dėl to, dalis žemės ūkio subjektų, žemės ir miškų savininkų patiriamų nuostolių lieka neatlyginti arba atlyginami nepakankamai, nors jų pareiga taikyti teisės aktuose nustatytas žalos prevencijos priemones išlieka.

Atsižvelgdami į tai, siūlome inicijuoti šiuos teisinio reguliavimo ir jo įgyvendinimo tobulinimo sprendimus:

1. Dėl žalos atlyginimo ribų ir kriterijų peržiūros

Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu taikoma 5 proc. pažeisto ploto riba ne visais atvejais objektyviai atspindi realiai patirtą ekonominę žalą. Skirtingų žemės ūkio kultūrų vertė ir jų auginimo sąnaudos ženkliai skiriasi, todėl vienodo procentinio kriterijaus taikymas gali lemti akivaizdžiai nevienodas pasekmes atskiriems sektoriams. Pavyzdžiui, 5 proc. žala vienam hektarui javų ir 5 proc. žala vienam hektarui sodo, daržo, uogyno gali skirtis dešimtimis kartų, nors pagal galiojantį reguliavimą būtų vertinama vienodai.

Ypač pažeidžiami yra sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės ūkiai, kuriuose auginami didelės vertės augalai, kurių apsaugai ir priežiūrai tenka reikšmingos investicijos. Todėl vien procentine išraiška grindžiamas žalos vertinimas neužtikrina proporcingo ir teisingo nuostolių atlyginimo.

Pažymėtina, kad daugiamečių kultūrų – sodų, uogynų, medelynų ir kitų daugiamečių augalų bei želdinių – atveju gyvūnų daromos žalos pasekmės yra ilgalaikės ir kaupiamojo pobūdžio. Nors vienų metų žala gali nesiekti nustatytos kompensavimo ribos, tokiai žalai kartojantis kelerius metus iš eilės, jos poveikis sumuojasi ir gali lemti augalų produktyvumo sumažėjimą, želdinių būklės blogėjimą ar net jų žūtį. Todėl vienkartinio pažeidimo procentine išraiška grindžiamas vertinimas ne visais atvejais objektyviai atspindi realų ekonominį nuostolį.

Atsižvelgiant į tai, siūloma peržiūrėti žalos atlyginimo kriterijus ir įvertinti galimybę atsisakyti vien tik procentiniu dydžiu grindžiamo modelio arba jį papildyti minimaliu piniginiu žalos dydžiu, kaip tai taikoma kai kuriose kitose valstybėse, įskaitant Latviją. Taip būtų užtikrintas objektyvesnis skirtingų žemės ūkio sektorių patiriamų nuostolių vertinimas ir išvengta situacijų, kai reikšminga ekonominė žala lieka neatlyginama vien dėl procentinės išraiškos.

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

2. Dėl miškui daromos žalos vertinimo ir kompensavimo

Pažymėtina, kad šiuo metu Medžioklės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatytos žalos miškui atlyginimo ribos ne visuomet atspindi faktinį laukinių gyvūnų daromą poveikį miško želdiniams. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai keletą metų iš eilės pasikartojantys 8-10 proc. pažeidimai lemia želdinių produktyvumo sumažėjimą ar net jų žūtį, tačiau pagal galiojantį reguliavimą tokia žala laikoma neatsiradusia ir nėra kompensuojama. Toks reguliavimas neužtikrina tinkamos miško savininkų interesų apsaugos, neatitinka proporcingumo principo ir neskatina tvaraus miškų atkūrimo.

Todėl siūloma inicijuoti Medžioklės įstatymo nuostatų peržiūrą mažinant žalos atlyginimo ribas iki 10 proc. jaunuolynuose ir 5 proc. vyresniuose medynuose arba nustatant, kad pasikartojanti ir ilgalaikė žala būtų atlyginama nepriklausomai nuo vienkartinio pažeidimo procentinės išraiškos.

3. Dėl teisės į žalos atlyginimą užtikrinimo visiems nukentėjusiems asmenims

Gyvūnų daroma žala aktuali ne tik žemės ūkio veiklą vykdančioms subjektams, bet ir žemės bei miškų savininkams, sodų, daržų, uogynų savininkams bei kitiems teisėtiems turto valdytojams. Todėl kompensavimo sistema turėtų būti grindžiama ne nukentėjusio asmens statusu, o pačiu žalos padarymo faktu ir jos mastu.

Siūloma peržiūrėti galiojantį reguliavimą ir užtikrinti, kad teisę į žalos atlyginimą turėtų visi asmenys, kurie teisės aktų nustatyta tvarka įrodo gyvūnų padarytą žalą ir laikosi nustatytų prevencinių reikalavimų.

4. Dėl nemedžiojamųjų gyvūnų ir paukščių daromos žalos kompensavimo

Pastaraisiais metais vis daugėja atvejų, kai reikšmingą žalą sodams, daržams, uogynams ir kitiems specializuotiems ūkiams padaro nemedžiojamieji gyvūnai ir laukiniai paukščiai. Tačiau tokių nuostolių atlyginimo galimybės išlieka ribotos arba apskritai nėra aiškaus kompensavimo mechanizmo.

Siūloma pavesti atsakingoms institucijoms įvertinti galimybes sukurti lankstesnį ir veiksmingesnį nemedžiojamųjų gyvūnų bei laukinių paukščių daromos žalos kompensavimo modelį, ypatingą dėmesį skiriant sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektoriams.

5. Dėl žalos prevencijos ir draudimo sistemos stiprinimo

Žemės ūkio subjektai dažnai neturi galimybės apsidrausti nuo laukinių gyvūnų padaromos žalos, nes rinkoje nėra pakankamai tokią riziką dengiančių draudimo produktų arba jų taikymo sąlygos yra itin ribotos. Todėl nukentėję asmenys neturi alternatyvių efektyvių nuostolių kompensavimo priemonių.

Tuo pačiu tikslinga vertinti galimybes skatinti medžioklės plotų naudotojų civilinės atsakomybės draudimo ar kitų finansinių garantijų taikymą, siekiant užtikrinti operatyvesnį ir efektyvesnį žalos atlyginimą.

6. Dėl žemės savininkų galimybių dalyvauti medžioklės veikloje

Efektyvi žalos prevencija neatsiejama nuo pačių žemės savininkų galimybių prisidėti prie medžiojamųjų gyvūnų populiacijų reguliavimo. Tačiau praktikoje Medžioklės įstatymo 13 straipsnyje nustatyta 15 ha minimalaus ploto sąlyga ir jos taikymas ne visais atvejais sudaro realias galimybes žemės savininkams dalyvauti medžioklės veikloje bei apsaugoti savo pasėlius, želdinius ar kitą turta.

Todėl siūloma įvertinti galiojančio teisinio reguliavimo veiksmingumą ir apsvarstyti papildomas priemones, kurios sudarytų daugiau galimybių žemės savininkams dalyvauti medžioklės veikloje bei prisidėti prie gyvūnų daromos žalos prevencijos.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis